

FRIANDENA REGNADE ÖVER SVT VID GRN:s SENASTE MÖTE

Sju inslag och program prövades vid granskningsnämndens senaste möte och sju friades. Svenska Nyheters satir om medicinsk cannabis tog ut svängarna rejält och det hade nämnden inget emot, utan friade. Även en uppmärksam intervju i Aktuellt med en forskare om flyktinginvandringens kostnader friades. Övriga friade var det teckenspråkiga programmet Nya perspektiv om specialskolor för döva och hörselskadade, Rapport om en milisledare i Irak, Lokala Nyheter Örebro om kommunpolitiker som drev hotell, Lokala Nyheter Öst om en berättelse om våldtäkt samt en direktsändning av en ishockeymatch.

INTERVJU MED FORSKARE OM KOSTNADER FÖR FLYKTINGINVANDRING FRIADES

FRIAT: *Aktuellt*, SVT2, 2018-05-31, kl. 21.00, inslag om en utredning om kostnaden för flyktinginvandring; fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr. 18/01913 och 18/01914.

Inslaget hade rubriken "Flyktingkostnaderna – Beräkningar får kritik" och handlade om en ny forskningsrapport som bland annat utredde kostnaden för flyktinginvandring i Sverige. Rapporten kom bland annat fram till att varje flykting innebar en genomsnittlig kostnad på 74 000 kr per år för staten. Efter ett kort nyhetsinslag intervjuades den nationalekonom och migrationsforskare som skrivit rapporten. Programledaren frågade bland annat varför det var viktigt med den här typen av forskning och sa att den fått en hel del kritik. En chefsekonom från tankesmedjan Arena Idé intervjuades och han ansåg att det snarare handlade om att folk med låg lön var mindre lönsamma för staten och att flyktingar var överrepresenterade i låglönejobb. Tillbaka i studion såg inte forskaren att det fanns någon kritik i detta. Programledaren frågade även om forskaren tänkt på hur rapporten kunde användas i valrörelsen eftersom den förmodligen skulle bli kontroversiell. Efter lite tystnad svarade forskaren att han trodde att det var en bra sak att komma med kunskap i frågor som debatterades.

Ett 30-tal personer anmälde intervjun då de sammanfattningsvis ansåg att programledaren var tendensiös genom att ifrågasätta en opartisk forskare. Vidare fattades uppgifter om att forskaren var anställd på Expertgruppen för Studier i Offentlig Ekonomi (ESO) och att rapporten gjorts på uppdrag av Finansdepartementet.

SVT ansåg i sitt yttrande att det var väl i linje med nyhetsuppdraget att rapportera om och granska aktuell forskning med bäring på samhällsfrågor. Praxis i Granskningsnämnden ger ett utrymme för att ställa ibland spetsiga frågor för att ge upplysande svar. Frågorna i inslaget ansåg redaktionen vara kritiska och relevanta och skilde sig inte ifrån andra intervjuer med partipolitiskt obundna experter. Programledaren tog därför inte ställning i den aktuella sakfrågan. SVT konstaterade är att det inte framgick att rapporten var skriven för ESO men ansåg att detta inte var en sådan brist att inslaget stred mot saklighetskravet.

Granskningsnämnden ansåg, mot bakgrund av praxis kring programledares kritiska förhållningssätt, att inslaget inte stred mot kravet på opartiskhet. Nämnden kunde heller inte finna att det anmälarna anfört medförde att inslaget stred mot kravet på saklighet.

Ordföranden och en ledamot var skiljaktiga och ville fria men kritisera inslaget. De ansåg att fokus i inslaget var motiven bakom rapporten snarare än de sakuppgifter som presenterades. Det framgick inte heller att ESO ansvarade för rapporten. Sammantaget ansåg de skiljaktiga att inslaget gav intrycket av att forskningsrapporten var ett politiskt dokument. Dessa brister ansågs dock inte vara så allvarliga att inslaget stred mot kraven på saklighet och opartiskhet.

SATIRISK DRIFT OM MEDICINSK CANNABIS VAR INTE PARTISK

FRIAT: Svenska Nyheter, SVT1, 2018-03-09, inslag om medicinsk marijuana; fråga om opartiskhet. Dnr. 18/01023.

Det satiriska aktualitetsprogrammet Svenska Nyheter presenterades med orden "...förklarar varför saker är som de är, och hur de borde vara, och skämtar om sånt som är politik och sånt man inte visste var politik". I den aktuella sändningen var medicinsk marijuana temat för ett längre inslag. Programledaren inledde med att tala om kronisk smärta och att de tio procent av befolkningen som led av långvariga smärtor varje år kostade samhället 7,5 miljarder i vårdkostnader. Vidare berättades om en man med en ryggmärgsskada som efter att ha provat olika typer av smärtlindring upptäckt medicinsk marijuana. Mannen hade då börjat odla egen marijuana men senare blivit dömd för detta, en dom som fastslagits i Högsta domstolen. Programledaren berättade att marijuana var lagligt för medicinskt bruk i många amerikanska delstater liksom länder i Europa, bland annat Finland. Det sas även att forskning visade att medicinsk cannabis kunde vara effektivt vid lindring av kronisk smärta och arkivbilder med intervjuade forskare som bekräftade detta.

En namngiven riksdagspolitiker (B) hade skrivit en motion om riskerna med att tillåta medicinsk förskrivning av cannabis. Programledaren berättade att politikern hade en bakgrund som tulltjänsteman och därför sett mycket av "narkotikans baksidor" och därefter följde en rad skämt på temat rektala undersökningar, bland annat kallades riksdagsledamoten "tant rumptumme".

Programledaren funderade avslutningsvis över varför politikerna inte ville bli mer tillåtande i synen på medicinsk marijuana, trots att forskningen funnit positiva effekter. *"Jag tror att ni är rädda för att erkänna att ni haft fel om medicinsk cannabis! Och det är jobbigt att ha fel, jag vet det. Men det är okej att ha fel så länge man ändrar sig!"*

Fem personer anmälde programmet för att ge en partisk beskrivning av debatten kring medicinsk marijuana och att SVT tog ställning för legalisering.

SVT skrev i sitt yttrande att de tydligt framgick att det var satir och att det handlade om medicinsk förskrivning av marijuana, inte en allmän rekreativ användning av drogen. Redaktionens avsikt var att genom humor väcka frågan om varför svenska politiker inte diskuterar medicinsk marijuana trots nya forskningsresultat och trots att många andra länder legaliserat medicinsk användning. I stället skriver man i Sverige ut beroendeframkallande opioider som till exempel metadon för att behandla smärta. Utifrån detta ansåg redaktionen att debatten om medicinsk marijuana inte var så kontroversiell att den inte kunde vara föremål för satir.

Vidare hade SVT förståelse för att driften med riksdagsledamoten kunde anses som plump och över gränsen. Dock uppfattade SVT att Granskningsnämndens praxis visade ett långtgående utrymme för att driva med namngivna personer med maktställning.

Granskningsnämnden konstaterade att inslagets satiriska karaktär tydligt framgick. I inslaget ironiserade programledaren över den svenska hållningen i frågan om medicinsk cannabis och en namngiven riksdagsledamot fick stå till svars för denna.

Programledarens uttalanden om B var långtgående och kunde framstå som ett personangrepp. Mot bakgrund av B:s roll som ledamot i riksdagen och att hon skrivit en motion i frågan passerade uttalandena dock inte gränsen för vad som får accepteras i ett satirinslag. Eftersom det enligt nämndens praxis gäller vida ramar för denna typ av inslag innebar programledarens uttalanden inte heller ett ställningstagande som gick över gränsen för opartiskhetskravet. Nämnden fann heller inget som stred mot kravet på saklighet.

FLICKAS BERÄTTELSE OM VÅLDTÄKT VAR INTE PARTISK

FRIAT: Lokala Nyheter Öst, SVT1, 2018-05-02, kl. 18.20, inslag om att gå i samma skola som sin förövare, fråga om saklighet och opartiskhet. Dnr. 18/01536.

Inslaget sändes som en del av en serie om hur skolor hanterar att de har ansvar för både utsatta och utpekade i samband med upplevelser av sexuella övergrepp och våldtäkt. I inslaget belystes ämnet genom ett personligt exempel, "Elin" som berättade sin historia. I både löpsedel och påannons framhölls att det var "hennes berättelse" som återgavs: (Löp) "Elin tvingades sitta i samma klassrum som den som tidigare våldtagit henne. Hör hennes berättelse strax...". Påannons: "Tänk dig att varje dag riskera att möta den person som har våldtagit dig eller att till och med sitta i samma klassrum. För Elin ledde det till att hon hoppade av högstadiet och gick ut utan godkända betyg. Det här är hennes berättelse." I inslaget intervjuades en expert som bl.a. berättade att ett trauma kan leva kvar länge i en person och att det kan vara mycket svårt att behöva träffa sin förövare. Experten framhöll hur viktigt det är att fånga upp den utsatta i skola och verkligen ta reda på hur personen vill bli bemött.

I vissa delar beskrev speakern i inslaget hur "Elin" hade upplevt situationen. Av inslaget framgick också att fallet hade lagts ner: "Det vanligaste är att det aldrig blir någon fällande dom. Ord står mot ord och det räcker inte som bevisning. I Elins fall lades det ner för att anmälan gällde en person som var under 15 år." Inslaget avannonserades: "Och eleven som anmäldes för våldtäkten har nekat och skolan anser i sitt yttrande till skolinspektionen att de satte in tillräckligt med åtgärder för att göra Elin trygg och fick inte heller någon kritik av myndigheten. Elin i inslaget heter egentligen något annat. Mer om det här imorgon där du får reda på vad skolan egentligen ska göra i såna här fall."

En anmälare uppfattade reporterns ordval i inslaget som t.ex. "personen som våldtog henne" som partiskt och anser att det kan uppfattas som att en våldtäkt varit bevisad och att det felaktigt framstod som om det funnits en "laga kraftvunnen dom" i ärendet.

SVT framhöll i sitt yttrande att ämnen som våldtäkt och sexuella övergrepp är mycket svåra att belysa. Enligt SVT är det dock en del av granskningskyldigheten att ta upp och granska även dessa ämnen. Som framgår av granskningsnämndens praxis är det fullt möjligt att belysa även känsliga ämnen utifrån en persons berättelse eller infallsvinkel om det tydligt framgår och den personliga berättelsen ger inblick i en generell och större samhällsfråga.

För att kunna publicera "Elins" berättelse anonymiserades hon och därmed också den som kunde varit utpekad. Det fanns alltså ingen utpekad person som kunde betraktas som utsatt för kritik. Det återgavs inte heller några detaljer om våldtäkten som "Elin" upplevt.

SVT framhöll också att även om det "Elin" berättade om i inslaget var en egen upplevelse och kravet på opartiskhet och saklighet är lägre för externt medverkande som "Elin", hade sakförhållandena kontrollerats mycket noggrant av redaktionen som bedömde att hennes berättelse var trovärdig. När händelsen refererades var det tydligt att det var "Elins" upplevelse som åsyftades i inslaget. SVT

ansåg att användningen av formuleringen om våldtäkt i speakern rymdes inom ramen för kravet på saklighet eftersom det tydligt framgick att det var hennes berättelse och upplevelse som det handlade om.

Nämnden friar inslaget och konstaterar att utgångspunkten för inslaget var att skildra "Elins" berättelse om att ha blivit utsatt för en våldtäkt och om vilka konsekvenser det fått för henne och hennes skolgång. Enligt nämndens mening bör det ha stått klart för tittarna att inslaget fokuserade på en sida av det som inträffat. Vidare konstaterar nämnden att det i avannonsen nämndes att den anklagade personen nekade till anklagelserna och att förundersökningen var nedlagd. "Elins" berättelse och vad nyhetspresentatören och reportern återgav av denna medför mot den bakgrunden inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

MILISLEDARE I IRAK FRAMSTÄLLEDES INTE SOM HJÄLTINNA – RAPPORT FRIADES

FRIAT: Rapport, SVT1, 2018-02-11, KL. 19:30, inslag om en milisledare i Irak; fråga om opartiskhet, saklighet och mediets genomslagskraft. Dnr. 18/00515.

Inslaget handlade om en milisledare i Irak (A) som deltog i slutstriderna mot terrorgruppen Islamiska staten (IS). Det inleddes med att nyhetspresentatören sade detta:

"Och i slutstriden mot terrorgruppen IS i Irak är det en kvinna vars familj mördades av IS som leder striden. Hon och hennes milis agerar efter devisen "öga för öga, tand för tand".

Sedan visades en amatörfilm där milisledaren stod tillsammans med soldater framför en bil på vilken det låg en naken död person. Detta följdes av en blurrad stillbild där hon höll i ett avhugget huvud. Följande sades av milisledaren (enligt svensk textning): *"De här fähundarna är från IS. Låt dem se sina fähundar. Vi begraver dem aldrig. Jag behandlar dem som de behandlat mig. Öga för öga, tand för tand."*

Sedan sades följande:

Reporter: *"[A] arbetar tätt med den irakiska armén och efter en sammandrabbning ute på fältet med IS kommer soldaterna tillbaka till Shirqat och med sig har de två tillfångatagna IS-medlemmar som militären i stället för att överlämna till polisen ber [A] att ta hand om. IS-fångarna förs tillbaka mot basen i Shirqat men på vägen mitt i öknen stannar kolonnen och tv-teamet får veta att fångarna nu ska skjutas."*

Okänd röst (enligt svensk textning) *"Utan kamera! Lämna kameran i bilen."*

Kameraman (enligt svensk textning) *"Jag kan ändå inte förmå mig att filma. Ska de avrättas nu?"*

Inslaget avslutades med att nyhetspresentatören sade att tittarna kunde se mer om hämnden mot IS i Irak i kvällens Agenda.

Anmälaren var kritisk mot hur milisledaren och milisen framställdes i inslaget och menade att hon framställdes som en hjälting. Anmälaren ansåg att inslaget inte var objektivt och att det saknades fakta om att milisen begår en rad grova brott som Human Rights Watch (HRW) är kritisk mot. Inslaget

anmäldes också för att kvinnan poserade med ett avhugget huvud, vilket anmälaren ansåg stred mot mediets särskilda genomslagskraft.

SVT skrev i yttrandet att inslaget i Rapport var en trailer eller "puff" för att uppmärksamma tittarna på att ämnet skulle fördjupas i ett längre inslag i Agenda och att "puffen" bestod av delar ur en prisbelönt dokumentär från Nederländerna. Formgreppet är välkänd för publiken och i en trailer finns inte utrymme att förklara komplexa skeenden, menade SVT.

I Agenda framgick att milisen var ökänd för sin brutalitet och HRW intervjuades i en längre intervju. Även i "puffen" fick tittaren en bild av hur kvinnan och hennes milis utsatte tillfångatagna IS-anshängare för samma typ av grymheter som IS gjort sig skyldiga till. Redaktionen anser inte att kvinnan skildrades som en "hjältinna" och det skedde heller inget förhålligande av det våld som hon och hennes milis utsatte fångar för. Bilden på hur kvinnan poserade framför en livlös kropp och höll upp vad som såg ut att vara ett avhugget huvud var mycket pixlad. Syftet med bilden var att visa den grymhet och laglöshet som även fanns på denna sida av konflikten i området.

Granskningsnämnden valde att fria inslaget. De konstaterar att "puffen" förmedlade en bild av att milisgruppen agerade på ett liknande sätt som terrorgruppen IS. De anser inte heller att det förekom några positiva beskrivningar eller något förhålligande av varken milisledarens eller milisgruppens agerande. De friade inslaget helt och menade att det inte stred mot kraven på opartiskhet och saktighet eller mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAG OM LOKALPOLITIKER SOM DRIVER HOTELL FRIADES

FRIAT: Lokala nyheter Örebro, SVT1 och SVT2, 2018-04-10 och 2018-04-13, inslag om kommunpolitiker som driver hotell; fråga om opartiskhet och saktighet. Dnr. 18/01317.

Inslaget den 10 april handlade om att Örebro kommun de senaste åren betalat ut över 16 miljoner kronor till hotell och vandrarhem för boendeplatser åt ensamkommande flyktingar och att en stor del av pengarna gått till en av kommunens politiker eftersom han äger hotell och hade gjort affärer med kommunen när det gällde detta. Politikern sade i inslaget att han såg till att inte vara inblandad i beslut om boenden och att han därför inte var jävig. En professor i förvaltningsrätt intervjuades och ansåg att politikern var jävig eftersom det fanns ett samband mellan nämndens ansvar för flyktingfrågor och att ensamkommande har bott på hotellet. Reportern berättade vidare att det inte finns hinder för politiker att driva egna företag och göra affärer med kommunen samt att var tredje politiker som är invald i kommunfullmäktige i Örebro hade privata företagsengagemang. Kl. 21.46 samma dag sändes en kortare version där professorn i förvaltningsrätt inte var med.

Några dagar senare, den 13 april, sändes återigen inslag i ämnet. Det handlade om att professorn i förvaltningsrätt backade från sitt tidigare uttalande om misstänkt jäv. Bland annat kom det fram att han trots att politikern hade möjlighet att avgöra hur många flyktingar Örebro tar emot, vilket inte var fallet. Därefter intervjuades politikern som var lättad. Reportern som gjort inslagen intervjuades sedan i studion. Reportern förklarade varför ämnet granskats från början och vad slutsatserna var efter att förvaltningsrättsprofessorn backat.

Den berörda politikern anmälde inslagen och menade att han framställdes som jävig trots att redaktionen fått uppgifter innan inslagen sändes om att det inte förekommit jäv enligt kommunen.

Han ansåg också att reportern misstänkliggjorde politikern i studiosamtalet genom att bland annat lyfta fram att hans bolag stack ut trots att det fanns bolag som fått mer pengar utbetalda.

SVT anförde bland annat att professorn under intervjun fått reda på att kommunen kommit fram till att det inte var en jävsituation. Professorn höll ändå fast vid sin ståndpunkt och argumenterade för den. SVT:s reporter utgick från att experten i förvaltningsrätt kände till att det är länsstyrelsen som fattar beslut om hur många flyktingar som en kommun ska ta emot och att detta beslut inte ligger på kommunen. Men detta visste alltså inte professorn. Samma dag som redaktionen fick reda på att professorn backade från sitt tidigare uttalande sändes nya inslag där kommunens chefsjurist berättade varför man inte ansåg att det var en jävsituation. SVT redogjorde även för professorns ändrade ståndpunkt i frågan. Redaktionen ansåg också att politikern fått stort utrymme att framföra sin ståndpunkt i samtliga inslag.

Granskningsnämnden valde att fria inslagen och anser inte att de strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. De skriver i sitt beslut att anklagelserna om jäv kom från en tillfälligt medverkande och att kraven då är lägre gäller opartiskhet och saklighet. De konstaterar också att professorns uttalande berodde på ett missförstånd och att det redogjordes för att det inte längre fanns grund för misstankarna då professorn tagit tillbaka sina uttalandet i inslagen den 13 april. Vidare konstaterade nämnden att politikern fick stort utrymme att kommentera uppgifterna. Nämnden anser inte heller att reportern gick utanför vad som kan accepteras inom ramen för opartiskhetskravet i studiosamtalet.

FÖRENKLAD BESKRIVNING ANSÅGS INTE OSAKLIG

FRIAT: *Nya perspektiv*, SVT2, 2018-05-13, program om specialskolor för döva och hörselskadade; fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr. 18/01656.

Det aktuella programmet handlade om Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, och framtiden för skolor för döva och hörselskadade barn i Sverige. Programmet började med att programledaren intervjuade en elev (NN) på en av Sveriges specialskolor - Birgittaskolan i Örebro. Under intervjun, som genomfördes på teckenspråk men var dubbad på talad svenska, berättade NN, som är engagerad i elevrådet på sin skola, om den kritik hon samt andra elever framfört till ledningen för skolan. Hon berättade om sina erfarenheter och upplevelser av att den teckenspråkiga miljön inte fungerar fullt ut så som det är tänkt och gav en rad olika exempel på detta.

Efter intervjun med NN visades en spelfilm som handlade om en dövskola i England som skulle stängas. Den tredje delen av programmet var en diskussion med representanter från Teckenspråkets röst, Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Anmälarna anser att NN i programmet gick till personangrepp mot personal på den aktuella skolan och de är kritiska till att personalen inte fick möjlighet att försvara sig. En anmälare är även kritisk till att programledaren påannonserade det dramatiserade inslaget genom att säga att det " [...] också handlar om en skola som läggs ner". Anmälaren anför att detta var felaktigt eftersom den svenska skolan som diskuterades i intervjun med NN inte ska läggas ner.

I sitt yttrande skrev SVT att det av intervjun framgår tydligt att det är den teckenspråkiga miljön i dess helhet som NN kritiserade samt skolleningen som enligt henne inte säkerställer en god språkmiljö. Det var inte en specifik kritik av enskilda lärare eller annan personal utan dessa användes som exempel

då hon delgav sina upplevelser och erfarenheter av situationer när hon anser att kommunikationen inte fungerar. I den efterföljande debatten bemöttes NN:s kritik av generaldirektören för Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM

När det gäller programledarens påannonsering av det dramatiserade inslaget syftade programledaren inte på den aktuella skolan. Programledaren använde ordet "också" mer i formen av "liknande problematik", det vill säga för att adressera ett inslag som handlar om en skola som läggs ned på grund av liknande omständigheter som de just talat om. "Också" syftade alltså på skoldebatten både i och utanför SPSM i Sverige och i Europa – inte på att just den aktuella skolan skulle läggas ned.

Granskningsnämnden konstaterar att NN gav uttryck för sin personliga, om än kritiska, uppfattning om situationen på sin skola. Vidare bedömer nämnden att det kan diskuteras om inte NN riktade sådan kritik mot skolan att gränsen för vad som kan accepteras inom ramen för kravet på opartiskhet passerades med beaktande av att skolan inte gavs möjlighet att komma till tals. Mot bakgrund av att generaldirektören för SPSM – som hade ansvaret för skolan – medverkade i programmet och bemötte delar av NN:s kritik strider dock programmet inte mot detta krav. Nämnden anser inte heller att det riktades sådan kritik mot utpekade anställda på den aktuella skolan som krävde ett bemötande.

Nämnden uppfattar vidare programledarens uttalande om att den aktuella skolan ska läggas ner som en förenklad beskrivning av det som framkom i programmet, att det finns ett förslag att flytta skolan och slå ihop den med andra skolor. Nämnden anser att uttalandet inte var så missvisande att programmet strider mot kravet på saktlighet

LOGOTYPER I NHL-SÄNDNING VAR INTE OTILLBÖRLIGT GYNNANDE

FRIAT: *Ishockey: Pittsburgh-Detroit*, SVT2, 2018-01-13, direktsändning av ishockeymatch; fråga om otillbörligt gynnannde och elektroniska företagsskyltar. Dnr. 18/00157.

Sändningen var en direktsändning av en ishockeymatch i National Hockey League (NHL). Sändningen av matchen varvades med studiosamtal och repris. Det visades även delar ur finalen mellan Sverige och USA i damernas junior-VM i ishockey, det så kallade U18-VM, som pågick samtidigt. Sändningen var cirka två timmar och 45 minuter lång och innehöll flera olika elektroniskt infogade skyltar med logotyper.

Anmälaren anför att det vid varje repris av situationer i matchen visades en logotyp för företaget AT&T samt att företaget inte hade medverkat till att göra resultat eller liknande tillgängligt för produktionen. Granskningsnämnden har mot bakgrund av anmälan granskat sändningen i dess helhet.

SVT skrev i sitt yttrande att mot bakgrund av NHL:s historia, status och att världens bästa spelare spelar där, inklusive en lång rad svenska stjärnor, är informations- och underhållningsvärdet i att sända NHL-matcher mycket stort. Många olika bolag i Nordamerika producerar och sänder NHL-matcherna. Varje hemmalag har en produktion och varje bortalag har en produktion. Ibland finns det även ytterligare produktioner från samma match, till exempel om matchen sänds nationellt i USA eller i Kanada. SVT hade ingen möjlighet att påverka signalens utformning från dessa matcher. SVT fick den signal som tillhandahölls den internationella marknaden.

När det gäller skylten med Tissot så visades den i anslutning till grafik som visade resultat och tidsangivelse och företaget Tissot tillhandahåller tjänster som är nödvändiga för att producera

information om till exempel resultat till internationella ishockeymästerskap. SVT har inte fått någon ersättning för visningen. Företagsnamnet förenades inte med ljud och tog bara upp en liten del av bilden. Exponeringen var också bara totalt 44 sekunder under en sändning som totalt varade drygt 2 timmar och 44 minuter.

I den internationella signalen från NHL-matchen exponerades också logotyper för, eller namnet på, företag som, till skillnad från Tissot, inte är sådana företag som avses i bestämmelsen om elektroniska företagsskyltar. Med vetskap om detta arbetade SVT Sport medvetet för att minimera den exponeringen, bland annat genom att sända med 10 sekunders fördröjning för att kunna täcka eller "blurra" logotyper.

Logotypen "AT&T Sportsnet" exponerades i samband med vissa bildövergångar, så kallade wipes, och var namnet på kanalen som sände matchen i Nordamerika. Det var deras matchsignal som SVT fick. Det var alltså kanal-logotypen som syntes i samband med bildövergångarna. Den typen av exponering är inte ovanlig i sportsammanhang när bilder med stort nyhetsvärde hämtas från andra kanalens sändningar. När det gäller exponering av övriga logotyper poängterade SVT i sitt yttrande bland annat att det dels handlade om mycket korta exponeringar och dels i några fall om företag som inte har verksamhet i Sverige riktade till konsumenter.

När det gäller bestämmelsen om elektroniska företagsskyltar, och skylten Tissot, skrev granskningsnämnden i sin bedömning att den med hänsyn till det anförda, och mot bakgrund av vad SVT har uppgett om att det inte utgått någon ersättning för visningen, inte kan finna att sändningen i denna del strider mot bestämmelsen om elektroniska företagsskyltar.

När det gäller övrig exponering och bestämmelsen om otillbörligt gynnande skrev nämnden följande.

Av SVT:s yttrande framgår att AT&T Sportsnet var namnet på kanalen som sände matchen i Nordamerika och att det var kanalens logotyp som syntes i samband med bildövergångarna. Enligt nämndens praxis måste en källhänvisning vid visning av klipp från matcher i allmänhet anses vara förenlig med radio- och tv-lagen. Mot bakgrund av detta finner nämnden att förekomsten av AT&T Sportsnet logotyp i sändningen var en sådan källhänvisning som får anses förenlig med bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

Nämnden konstaterar att figuren i form av ett klot – här kallad AT&T-logotypen – som visades i resultatskylten under matchen även förekom som en del i kanalen AT&T Sportsnets logotyp tillsammans med kanalnamnet. Förekomsten av AT&T-logotypen under sändningen får därför i det här fallet anses som en hänvisning till kanalen AT&T Sportsnet och får således godtas som en sådan källhänvisning som enligt nämndens praxis är förenlig med bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

UPMC Sports Medicine, Point Park University, Rivers Casino och Baierl är, så vitt känt, varken etablerade i Sverige eller har några varor eller tjänster riktade mot den svenska marknaden. Det eventuella gynnande av dessa verksamheter som kan ha uppstått genom exponeringen av logotyperna strider därmed inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

Förekomsten av logotyperna för Hyundai, Kia och Jeep var inte motiverad av något informations- eller underhållningsintresse. Logotyperna tog upp en relativt liten del av bilden men var placerade så att de syntes tydligt. Exponeringarna av dessa logotyper var dock så pass kortvariga att de enligt nämndens bedömning inte kan anses ha inneburit ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!